

Listopad 2008.

Broj 28/ Godina V

VII. Svjetski kongres International Romani Uniona

BROJNI I UGROŽENI

U Zagrebu je od 23. do 25. listopada pod pokroviteljstvom Vlade Republike Hrvatske i supokroviteljstvom Grada Zagreba, a u organizaciji Foruma Roma Hrvatske, održan VII. Svjetski kongres International Romani Uniona (IRU), Međunarodnog saveza Roma.

Na kongresu je sudjelovalo 310 delegata članova IRU-a, gostiju ipromatrači iz Albanije, Australije, Austrije, Bosne i Hercegovine, Češke, Finske, Francuske, Hrvatske, Indije, Italije, Kanade, Kosova, Latvije, Mađarske, Makedonije, Nizozemske, Njemačke, Poljske, Portugala, Rumunjske, Rusije, Sjedinjenih Američkih Država, Slovačke, Srbije, Slovenije, Švedske, Ukrajine, Turske i Velike Britanije.

Kongres je pozvao na veće jedinstvo i veću suradnja Roma u svijetu i Europi, te je pozvao europske institucije da priznaju Rome i njihov jezik.

Kongres je istakao da je romska manjina najveća, ali i jedna od najugroženijih i najzapuštenijih manjina u Europi, te da za nju treba učiniti više nego dosad prvenstveno na polju stanovanja, odnosno poboljšanja infrastrukture romskih naselja, te na obrazovanju, zapošljavanju i zdravstvenoj sigurnosti Roma.

Na VII Svjetskom kongresu Interbational Romani Uniona izabrano je novo vodstvo Unije: za predsjednika po drugi put je izabran **Stanislaw Stankiewicz** iz Poljske, za generalnog sekretara IRU-a je izabran **Bajram Haliti** iz Srbije, za predsjednika parlamenta IRU-a je izabran **Gjuner Abdula** iz Nizozemske, te tri potpredsjednika među kojima je **Veli Huseini** iz Pule, a za člana skupštine je izabran i **Stevo Đurđevića** iz Bjelovara.

Kongres su između ostalih pozdravili potpredsjednica hrvatske vlade **Jadranka Kosor**, zagrebački gradonačelnik **Milan Bandić**, predsjednik Foruma Roma Hrvatske i predsjednik Organizacijskog odbora VII Svjetskog kongresa IRU-a **Kasum Cana**, te saborski zastupnik **Nazif Memedi**.

“U Zagrebu Romi žive više od 600 godina, još od 1370. godine. Iako su zajedničkim naporima učinjeni veliki koraci za nji-

hovo uključivanje u integrativne procese u hrvatskom društvu, još mnogo toga treba učiniti. Treba mijenjati svijest prema Romima. Želim da u Zagrebu žive sretni Romi”, rekao je Milan Bandić.

“Bez vlastite smo države i tužno je što su nam često uskraćena temeljna ljudska prava”, rekao je predsjednik Organizacijskog odbora Kongresa **Kasum Cana**. Inače, procjenjuje se da u Hrvatskoj živi oko 40.000 Roma, a u svijetu 25 milijuna, od čega 13 milijuna u Europi.

Uoči samo Kongresa predsjednik **Stipe Mesić** je primio izaslanstvo tog skupa te je tom prigodom istaknuo da će se Hrvatska i dalje zauzimati za društvenu integraciju Roma, osobito kada je u pitanju školovanje i zapošljavanje.

Na kongresu su podijeljene nagrade prijateljstva “Amalipe” glazbeniku **Arsenu Dediću**, slikarici **Mirjani Filipović** i romskom glazbeniku iz Italije **Santinu Spinelliju**. Posebno je darovana romska pjevačica i humanitarka **Esma Redžepova**. Uz nju je na Kongresu bio i romski pjevač **Muharem Serbezovski**. Sudionicima Kongresa je predstavljen i kulturni program na kojem su sudjelovali Oktet “Mystic III” Romani Baxt iz Prizrena pod vodstvom prof. **Kujtima Paćakua**, te pulska grupa Skandal s poznatim romskim glazbenikom **Bukijem Huseinijem**.

Na slici: Radno predsjedništvo Kongresa: Demetra Bariev (Rusija), Stanislaw Stankiewicz (Poljska) i Dragan Jevremović (Austrija)

Prvi hrvatsko-romski i romsko-hrvatski rječnik

PRILOG STABILIZIRANJU ROMSKOG JEZIKA

Udruga za promicanje obrazovanja Roma u Republici Hrvatskoj “Kali Sara” i Odjel za orijentalistiku Hrvatskoga filološkog društva izdali su prvi “Hrvatsko-romski i romsko-hrvatski rječnik” autora Veljka Kajtazija, inače predsjednika “Kali Sare” i prvog sudskog tumača ta romski jezik u Hrvatskoj. Rječnik ima 420 stranica formata B - 5 s oko 12000 riječi, a ponudit će se svim obrazovnim institucijama, dječjim vrtićima i čitaocima. Služit će za brže opismenjavanje pripadnika romske populacije u Hrvatskoj, a pogodan je za izučavanje romskog jezika uopće.

Veljko Kajtazi kaže da su ga na pisanje rječnika ponukale i edukacijske ljetne škole s romskom mladeži koje su još više učvrstile njegovo uvjerenje da je romsko-hrvatski i hrvatsko-romski rječnik prijeko potreban za hrvatske Rome. “Sva ispitivanja provedena među mladim Romima i njihovim obiteljima pokazala su prilično loše stanje u poznavanju i uporabi romskog jezika u svakodnevnom životu. Romski se jezik nije uspio afirmi-

(Nastavak na stranici 2)

PRILOG STABILIZIRANJU ROMSKOG JEZIKA

(Nastavak sa stranice 1)

rati u općoj uporabi, pa je posljedica toga polagano odumiranje toga jezika, a pojavi odumiranja tzv. malih jezika svjedoci smo diljem svijeta" kaže Kajtazi napominjući da su najnovija istraživanja potvrdila strahovanja da neke romske sredine u Hrvatskoj uopće ne govore jezikom svojih predaka i nemaju nikakve navike koristiti se njime. "To je osobito slučaj u sredinama gdje romske obitelji žele što bržu i bezbolniju integraciju u hrvatsko društvo. Iz uporabe su nestale neke romske riječi za neke najobičnije stvari i pojmove. Ono što nazivamo romskim jezikom čini sustav više desetaka, do određenog stupnja povezanih dijalekata (ili jezika) oblikovanih pod utjecajem jezika zemalja u kojima Romi žive (ili su dulje boravili), pa se njihovi govornici katkad međusobno gotovo uopće ne razumiju", kaže autor rječnika.

Kajtazi napominje i da u Hrvatskoj danas živi više romskih zajednica koje se služe različitim romskim dijalektima, pa je, prikupljajući riječi za ovaj rječnik, to imao u vidu. Stručni je redaktor obilježio iz kojega je dijalekta koja riječ. "Osnovni dio korpusa je gurbetski. Rječnik sadrži više od 10 000 leksema, a dodani su i neki frazemi, kao i nazivi ustanova, udruga i slično. Budući da za sve ne postoje romski izrazi, morao sam pribjegavati neologizmima ili pak podužim opisnim izrazima. Koliko sam u tome uspio, pokazat će praksa. Već ako to bude poticaj za ispravljanje ili stvaranje novih izraza, mislim da je sav uloženi trud postigao svoju svrhu. Posebnu poteškoću pri izradi rječnika predstavljala je činjenica da ne postoji opći standardni romski jezik jer se na romskome Romi u Hrvatskoj, a i šire u Europi ne obrazuju. Neki elementarni koraci u smjeru standardizacije su učinjeni, ali dok ne dođe do šire upotrebe jezika u više različitih funkcija o standardizaciji se romskoga jezika još ne može se govoriti. Rječnici poput ovoga i objavljujani gramatički prikazi svjedoče o tome da se u zadnje vrijeme čine veliki koraci naprijed", kaže Veljko Kajtazi.

Autor ističe da su u ovom rječniku natuknice odabrane po principu učestalosti u svakodnevnom govoru, te poziva sve korisnike rječnika da mu svojim primjedbama, sugestijama i prijedlozima u tome pomognu.

Marcel Courthiade, profesor romskog jezika na Sveučilištu u Parizu i član Povjerenstva za jezik i jezična prava Međunarodne Unije Roma, pozdravio je pojavu ovog rječnika kazavši da će od sada svaki romski učenik i student u Rječniku imati na raspolaganju pouzdano sredstvo za učvršćivanje znanja materinskog jezika te mogućnost da ga koristi na moderan način. "A to je samo prvi, veliki korak. U pripremi je i Romsko-srednjoeuropski višejezični rječnik u koji će biti uključen i hrvatski. Treći korak bit će izdanje s primjerima i navodima iz romske usmene umotvorine i pisane književnosti.

Veljko Kajtazi

Bliska suradnja romskih akademskih centara i nevladinih organizacija s hrvatskom vladom u području odgoja i obrazovanja urodit će uskoro i objavljivanjem drugih pedagoških materijala: gramatike, udžbenike, čitanke itd. A nadamo se da će i posljednja manjina Hrvatske koja je još uvijek ostala bez pisane riječi, naima Bajaši, objaviti građu na vlastitom jeziku", rekao je Courthiade.

"Kajtazijev Rječnik rječnik je sastavljen na korist i poznavatelju romskoga jezika i poznavatelju hrvatskoga jezika da se snađe u običnim svakodnevnim situacijama danas u Hrvatskoj. Autor se potrudio da pokrije osnovna značenjska područja. Možemo se nadati da će to pomoći u daljnjem stabiliziranju romskoga u Hrvatskoj", rekao je jedan od recenzenata rječnika **Alemko Gluhak** ističući da je ovaj rječnik vrijedan doprinos romskoj kulturi u Hrvatskoj i kulturi u Hrvatskoj uopće.

"Ovaj je rječnik je odlična prilika da većina Roma konačno počne razmišljati o činjenici da su pismenost i obrazovanje te poznavanje i hrvatskoga i romskog jezika preduvjet za bolji život. Posebno se radujem činjenici što će se kroz ovaj rječnik mnogi građani Hrvatske koji nisu romske nacionalnosti upoznati s osobitostima i ljepotom romskog jezika. Za sve one koji žele proučavati romski jezik ovaj će rječnik biti odličan temelj i dobar vodič. Rječnik je inicirao i sastavio pripadnik romske nacionalne manjine i samim time njegova je vrijednost još veća", pozdravio je pojavu rječnika recenzent i predsjednik Vijeća romske nacionalne manjine grada Zagreba **Neđatin Kamberovski**.

Veli Huseini, potpredsjednik parlamenta

POKRENUTI PUT K BOLJITKU

Činjenica da je Kongres dodijeljen baš Hrvatskoj znači i priznanje da je u nas unaprijeđen položaj romske populacije, pogotovo od kada se realizira Nacionalni program za Rome

Novi potpredsjednik parlamenta International Romani Uniona (Međunarodnog saveza Roma) **Veli Huseini** rođen je 1965. u Kosovskoj Mitrovici. U Hrvatskoj živi od 1983. kada je doselio u Pulu gdje je radio u Tehnomontu. Od tada je aktivan u omladinskoj organizaciji. Pokretač je folklorne skupine, igraonice za romsku djecu i romskog vrtića Asamdo Cher (Vesela kuća) gdje je zaposlen kao koordinator. Predsjednik je Udruge Roma Istre koja je naročito aktivna na sportskom i kulturnom planu. "Moj cilj je pomoći učenicima, mladima. Oni su naša budućnost", moto je Velija Huseinija s kojim smo razgovarali nakon Kongresa.

• Što je VII. Svjetski kongres International Romani Uniona značio Hrvatskoj, a što Romima Hrvatske?

Dužni smo zahvaliti i Vladi i Gradu Zagrebu što su snosili troškove organizacije ovog Kongresa za kojeg su sudionici rekli da je možda najbolji od svih sedam koliko ih je do danas održano od 1971. godine. Činjenica da je Kongres dodijeljen baš Hrvatskoj znači i priznanje da je u nas unaprijeđen položaj romske populacije, pogotovo od kada se realizira Nacionalni program za Rome. Vidjelo se to i po interesu za ovaj Kongres koji je među romskim liderima bio bitno veći nego prije četiri godine kad je Šesti kongres održan u Italiji.

• Kako je Hrvatska prezentirala Kongresu svoje programe za Rome, Nacionalni program i Desetljeće za Rome?

Potpredsjednica Vlade **Jadranka Kosor** je na Kongresu istakla da vlada posvećuje posebnu pozornost Romima, te da je Hrvatska među prvima donijela svoju strategiju za Rome - Nacionalni program za Rome i iznijela je podatke o sredstvima i akcijama koje se ulažu u Rome što je bilo jako dobro primljeno na Kongresu.

• Što bi bila najkraća poruka netom završenog Kongresa?

Na Kongresu su Romi iz Europe i svijeta pokazali jedinstvo da pokrenu taj naš putujući kotalč k boljitku romsko naroda. Imamo još niz neriješenih problema Roma s kojima se

TUJUĆI KOTAČ JITKU

svakodnevno susreću kao što su stanovanje, obrazovanje, zapošljavanje i zdravlje...

• A diskriminacija?

Naravno, bilo je riječi i o tome. Evo na Kosovu su Romi izvan svojih kuća. Primjerice, u Kosovskoj Mitrovici je bilo najveće romsko naselje na Kosovu, a sad su protjerani... Tu se trebaju uključiti međunarodna zajednica sa svojim institucijama da pomognu Romima koji se žele vratiti, ali i da pomognu i onima koji ne žele više na Kosovo.

• Na Kongresu je rečeno da Europa ne priznaje romski jezik jer je nestandardiziran. Što ćete napraviti da se on prizna?

Na početku slijedeće godine planiramo organizirati skup intelektualaca Roma da se učine naponi da se naš jezik standardizira. Svi znamo da imamo dosta dijalekata i pokušat ćemo to riješiti na neki način.

• Kako ste se sporazumijevali na samom kongresu?

- Govorili smo romski, a razumjeli smo se čak i sa izaslanstvom iz Indije. Kad ih već spominjem - indijsko izaslanstvo je posjetilo Pulu i Istru i tamo je dogovorena razmjene studenata. Mi smo, s naše strane, predložili istarskom županu Ivanu Jakovčiću da nas podrži u ideji osnivanja euroromske regije, putem koje bi za svoje aktivnostimogli od Europske unije tražiti financijsku pomoć.

• Kongres nije dovoljno zabilježen u našim medijima u to vrijeme zaokupljenima atentatom na Ivu Pukanića...

Da, i žao mi je zbog toga. Ipak, romski mediji iz regije su dobro popratili Kongres. Bili su na njemu i iz romskog programa RTV Prištine, te prva romska televizija u svijetu BTR iz Makedonije.

Veli Huseini i Esma Redžepova na Kongresu

Okrugli stol o državljanstvu Roma

“PROCEDURA JE DA BOLI GLAVA”

Romske udruge procjenjuju da najmanje 10.000 Roma nemaju hrvatsko državljanstvo, zbog čega su im ugrožena temeljna ljudska prava. Po podacima MUP-a, pitanje državljanstva nije riješio samo manji broj Roma, a problem je kod onih koji su u Hrvatsku došli iz drugih država bivše Jugoslavije

Ankica Barbir-Mladinović

Mnogi Romi u Hrvatskoj nemaju reguliran pravni status, čime im je ugrožena sloboda kretanja, pravo na zapošljavanje, liječenje i školovanje, upozoreno je na Okruglom stolu u Zagrebu, održanom 13. listopada u organizaciji Agencije UN-a za izbjeglice i Vijeća Europe.

Predstavnici hrvatske vlasti procjenjuju da je riječ o “neznatnom broju”, no romske udruge tvrde da se radi o najmanje 10.000 Roma koji nemaju hrvatsko državljanstvo, zbog čega su im ugrožena temeljna ljudska prava.

BEZ DRŽAVLJANSTVA NEMA PRAVA

“Najveće zlo za Roma je što ne može djecu dati u školu. On ne može raditi i nema se gdje kretati. Ne može dobiti ni socijalnu pomoć. Ako je bio borac, ne može ostvarivati svoja prava”, rekao je **Alija Mešić**, član Vladina povjerenstva za provođenje Nacionalnog programa za Rome. Zastupnik romske nacionalne manjine u Hrvatskom saboru, **Nazif Memedi** kaže da je problem što Romi nemaju kompletiranu dokumentaciju iz države odakle dolaze, nemaju ni državljanstvo. “To moraju imati. Moraju imati i uvjerenje da nije kažnjavan, rodni list, vjenčani list i tako dalje”, rekao je Memedi.

Predsjednica Udruga žena Romkinja “Bolja Budućnost”, **Ramiza Memedi**, članica i Europskog foruma za Rome u Strasbourgu, podsjeća da se većina Roma po bivšoj Jugoslaviji najčešće selila bez prethodnih prijava i odjava mjesta boravka, a sad je to u novonastalim samostalnim državama problem. Ljudi nemaju papire za otići iz Hrvatske u Makedoniju, Srbiju ili BiH po potrebnu dokumentaciju, a nemaju ni novaca: “Najviše ih ovdje ima rođenih na Kosovu. Nekoliko puta sam predložila da im se da neki putni list, da oni odu i vrate se. Oni putni list daju za jedno putovanje i ako odu, ne mogu se vratiti. To je dvosjekli mač.”

POVRATNICI KOPAJU PO KANTAMA

Zamjenik predsjednika Vijeća romske nacionalne manjine za grad Zagreb, **Behader Fadiga**, tvrdi da je od 50 podnesenih zahtjeva u prošloj godini u njihovoj udruzi državljanstvo dobio samo jedan Rom, a osim nepotpune dokumentacije, jedna od najvećih prepreka je nedovoljno poznavanje hrvatskog jezika: “Nažalost, ti svi ljudi ne pričaju normalno hrvatski. Općenito mi se razumijemo, ali ima nekih riječi koje su postavljene tako da možda čovjek tu riječ zna izgovoriti, samo što ne zna šta znači.”

Predsjednik Vijeća romske nacionalne manjine u Slavonskom Brodu, **Nenad Dragosavljević**, posebno je upozorio na problem romskih izbjeglica povratnika u Hrvatsku: “Oni su bili izbjegli s područja Hrvatske. Sada su tu povratnici ali ne mogu imati nikakva svoja prava. Nemaju nikakva primanja i žive kopajući po kantama. Dvadesetak obitelji nije prijavilo svoje dijete da se rodilo u Bosni, a ovdje ne smije.” Snalaze se, kaže **Đorđe Mitrović**, na razne načine i tako da budu tri mjeseca u Hrvatskoj, pa se ponovo vrate u Sarajevo ili Banja Luku, kako bi tamo dobili boravišnu vizu, e da bi mogli preći ponovo u Hrvatsku. “Procedura je da boli glava”, kaže Mitrović.

UVEDENA BESPLATNA PRAVNA POMOĆ

Prema posljednjem popisu stanovništva u Hrvatskoj živi 9.463 Roma, neslužbeno između 30 do 40 tisuća.

Predstojnica Ureda za nacionalne manjine Vlade Republike Hrvatske **Milena Klajner** istakla je da se posljednjih godina ipak uočava napredak u reguliranju pravnog statusa Roma u Hrvatskoj. Cijeli upravni postupak je besplatan, a uvedeni su i besplatni pravni savjeti. “Utrostručen je broj Roma u osnovnim školama. Bilo ih je prije godinu dana 1.000, a sada ih je 3.000. To nije samo povećanje broja Roma, nego povećanje onih koji se izjašnjavaju kao Romi. Zbog čega? Zato što kada kreću u srednju školu imaju pravo na stipendiju, koju nemaju Hrvati. Postoji niz poticajnih mjera da se izjašnjavaju kao Romi. Na koncu imamo prva tri Roma policajca. Ne zato što su Romi, nego zato što su završili Policijsku akademiju i sposobni su da rade”, rekla je Klajner. Istakla je da, po podacima MUP-a, pitanje državljanstva nije riješio samo manji broj Roma, a problem je kod onih koji su u Hrvatsku došli iz drugih država bivše Jugoslavije.

Direktor Odjela za Rome u Vijeću Europe, **Michael Guet**, upozorava da će Europa, prilikom ulaska Hrvatske u EU, itekako voditi računa i o statusu Roma u Hrvatskoj. Njegova je ocjena da Romi u Hrvatskoj još uvijek, unatoč vladinim mjerama, “pate od nedostatka pravnih dokumenata” i žive kao “nevidljive osobe” u svojevrsnom paralelnom svijetu. Definitivno, zaključuje Guet, cijeli proces treba ubrzati i pokrenuti javnu kampanju.

RIJEŠENO 775 STATUSNIH PITANJA

Potpredsjednica vlade **Jadranka Kosor** kazala je da su učinjeni znatni pomoci kada je riječ o romskoj nacionalnoj manjini te da je vlada posebno senzibilizirana za pitanja Roma. Dodala je, da se u rješavanju svih pitanja od školovanja do zapošljavanja očekuje aktivna uloga Roma, kao i jedinica lokalne uprave i samouprave.

Iznijela je podatke da je broj romske djece u osnovnim školama utrostručen, a svi pripadnici romske nacionalne manjine imaju pravo na stipendiju u srednjoj školi i na studiju, cijepljena su gotovo sva romska djeca. Doneseni su prostorni planovi u 12 županija, a za provođenje programa vezanih uz Rome sredstva iz godine u godinu rastu. Tako je proračun od 2005. do 2008. povećan za 630 posto ili s 2.760,00 kuna u 2005. na 17.398,137 kuna. Kosor je i zahvalila Ministarstvu unutarnjih poslova koje je formiralo mobilne timove koji obilaze područja naseljena Romima i na taj način informiraju stanovnike. Mobilni timovi djelovali su do sada u 10 županija. Kako bi se olakšao postupak ostvarivanja bilo kojeg od statusnih prava već tri godine odvjetnici s kojima je Ministarstvo pravosuđa sklopilo ugovor pružaju besplatnu pravnu pomoć Romima u šest županija u kojima je ocijenjeno da postoji najveća potreba za rješavanjem tih pitanja. Sklopljeni su ugovori sa 35 odvjetnika, te je riješeno 775 statusnih pitanja Roma, najčešće ostvarivanje prava na državljanstvo, prebavište i boravište, rekla je Jadranka Kosor.

Nazif Memedi, saborski zastupnik romske i još jedanaest nacionalnih manjina

U MOJEM KOALICIJSKOM SPORAZUMU NIJE BILO DVOSTRUKOG PRAVA GLASA ALI JE TO ZNAČAJNO PRAVO NACIONALNIH MANJINA KOJE BIH UVIJEK PODRŽAO

Dvostruko pravo glasa bi ojačalo poziciju njihov legitimitet i u parlamentu, ali i u njihovom biračkom tijelu, u njihovoj nacionalnoj zajednici jer kada bi se zastupnici nacionalnih manjina birali na osnovu dvostrukog prava glasa mislim da bi dobivali i desetak puta više glasova nego što je to sada slučaj, smatra zastupnik Memedi. Međutim on također ističe kako za promjenu izbornog zakona treba osigurati široki konsenzus i pridobiti vladajuću stranku.

Nazif Memedi

Dvostruko pravo glasa bez sumnje je vrlo značajno za nacionalne manjine. Izabrani saborski zastupnici nacionalnih manjina u tom bi slučaju imali znatno veću podršku svojih birača odnosno bili bi izabrani s znatno većim brojem glasova. To bi ojačalo njihovu poziciju, njihov legitimitet i u parlamentu, ali i u njihovom biračkom tijelu, u njihovoj nacionalnoj zajednici. To posebno vrijedi za romsku nacionalnu manjinu kojoj ja i pripadam, ali i za drugih jedanaest nacionalnih manjina koje zastupam kao saborski zastupnik. Kada bi se zastupnici nacionalnih manjina birali na osnovu dvostrukog prava glasa mislim da bi dobivali i desetak puta više glasova nego što je to sada slučaj. To najbolje govori o kakvom se problemu tu radi. S druge strane, uvjeren sam, da se druge, posebno velike, stranke ne bi trebale plašiti dvostrukog prava glasa nacionalnih manjina i da to ni jednoj od njih ne bi ni na koji način štetilo niti ugrožavalo njihove izborne i glasačke interese.

Zbog toga mislim da bi bilo dobro da pristupimo jednoj ozbiljnoj promjeni izbornog zakona. No drugo je pitanje koliko ćemo u tome uspjeti. U svakom slučaju smatram da je važno da se poželjne promjene dobro pripreme i osmisle te da se oko njih postigne jedan široki konsenzus.

Moram reći da u mom koalicijskom sporazumu nije kao uvjet bilo postavljeno i dvostruko pravo glasa, ali u svakom slučaju ja to prihvaćam i u tom ću smislu pružiti punu podršku svojim kolegama, zastupnicima nacionalnih manjina.

Naravno, mislim da tom problemu treba pristupiti radikalno, da ne treba ulaziti u sukob već da trebamo svi zajedno tražiti najpogodnije i svima prihvatljivo rješenje. Ideja je dobra i važna za manjine, ali nećemo uspjeti ako se za to ne pridobije vladajuća stranka.

Osobno ne bih dovodio u pitanje naš koalicijski dogovor zbog dvostrukog prava glasa nacionalnih manjina. Kao što sam rekao to nije bilo ne predviđeno mojim koalicijskim sporazum pa ga ja zbog toga ne bi mogao ni raskinuti. No kažem i ponavljam, institut dvostrukog prava glasa je važan, ali nama je isto tako važno ostvarivanje puno drugih stvari iz našeg koalicijskog sporazuma koji se za sada vrlo dobro ostvaruje i u tom pravcu mislimo i nastaviti.

Šemso Tanković, saborski zastupnik bošnjačke, albanske, crnogorske, makedonske i sovenske nacionalne manjine

ZBOG NEMOGUĆNOSTI DVOSTRUKOG PRAVA GLASA DOLAZI DO PRISILNE ASIMILACIJE MANJINSKIH ZAJEDNICA

Manjine nastoje graditi zajednički demokratski okvir sa svim građanima Hrvatske, ali su u praksi izloženi stresnim situacijama prigodom glasovanja, kaže zastupnik Tanković te upozorava kako zbog nemogućnosti dvostrukog glasovanja dolazi do prisilne asimilacije manjinskih zajednica u Hrvatskoj. Usporedite popise stanovništva 1991. i 2001. godine sa popisima birača pa ćete vidjeti da ovaj koncept glasovanja proizvodi nesporno činjenicu ubrzanog smanjenja brojnosti nacionalnih zajednica u Hrvatskoj, tvrdi Tanković.

Šemso Tanković

• Kako vi gledate na pitanje dvostrukog prava glasa nacionalnih manjina?

Prigodom sklapanja zajedničkog sporazuma između svih zastupnika manjina i Ive Sanadera postojala je izražena želja da on bude sinteza nekih točaka koje su bitne svim manjinama. Sudjelovao sam u prvim razgovorima i jasno sam se opredijelio za zajedničku platformu glede mandatora za sastav vlade. U drugoj fazi razgovora uočio sam da sam bio isključen od strane nekih zastupnika manjina i, što me je osobito pogodilo, moj potpis je "nestao" iz zajedničke manjinske platforme, a u nekim medijima sam pročitao izjave dvojice kolega koji me optužuju za izdaju manjinskih interesa. No, bez obzira na činjenicu što je bilo ja podržavam dvostruko pravo glasa za pripadnike manjinskih zajednica.

• Da li se eventualnim uvođenjem dvostrukog prava glasa za nacionalne manjine možda narušavaju neki demokratski principi kao što je jednakopravnost svih građana?

Upravo suprotno: Kao pripadnici pojedine manjinske zajednice nastojimo, u granicama svojih mogućnosti graditi zajednički demokratski okvir zajednički svim građanima RH. Ovako smo u praksi izloženi stresnim situacijama jer se na državnim, odnosno lokalnim izborima moramo različito ponašati prigodom glasovanja jer su u pitanju dva konceptijska pristupa glasovanju. Osim toga zbog nemogućnosti dvostrukog glasovanja dolazi do prisilne asimilacije manjinskih zajednica u RH. Usporedite popise stanovništva 1991. i 2001. s popisima birača pa ćete vidjeti potvrdu mojoj tvrdnji. Ovaj koncept glasovanja proizvodi ubrzano smanjenje brojnosti nacionalnih zajednica u RH. Sada mi se čini uputnim postaviti pitanje: Kome je u interesu prisiljavanje nacionalnih manjina da nestanu kao statistička kategorija u Hrvatskoj?

• Što konkretno za Bošnjake znaci dvostruko pravo glasa?

Upravo je kod pripadnika bošnjačke manjine taj problem najočitiji. Broj Bošnjaka, koji su se u popisu stanovništva 1991. vodili kao Muslimani, prepolovljen je "poigravanjem" demokratskih principa nametnutih od strane politike koju su stravično precizno izvršili Državni zavod za statistiku (usput rečeno, taj zavod nije neovisno tijelo nego pod ingerencijom Vlade RH) i kao što to danas provodi Središnji državni ured za upravu kod kojeg je još uvijek na popisu svega 6 - 7 tisuća Bošnjaka. Svi naši pokušaji da se to izmijeni ne mogu uroditi plodom jer postoji savršen model ignorancije elementarnih prava jednog naroda da u svakodnevnom govoru i praktičkom ponašanju koristi svoje povijesno ime. I da budem još precizniji. Bošnjaka u Hrvatskoj je više od 1,5 posto i po toj osnovi mi bismo imali pravo da imamo svoju samostalnu izbornu jedinicu s mogućnošću izbora trojice Bošnjaka u Hrvatski sabor. To nekima ne odgovora i čine sve da to pravo ostane samo fikcija jednog broja ljudi koji dijele istu političku viziju sa mnom.

• Hoće li se postići dogovor i što će biti ako do dogovora ne dođe?

Nisam siguran hoće li biti dogovora jer aktualna vlada ima i bez manjina dovoljan broj glasova. To je realnost. S druge pak strane Hrvatska je okrenuta ispunjavanju nužnih preduvjeta za ulazak u EU. To je prioritet svih prioriteta. Sve drugo je stavljeno u drugi plan. No ja očekujem da ćemo u 2009. godini imati promjenu Ustava RH u kojem su mogućnosti implementacije mnogih aktualnih problema praktički izvedive. Ulaskom Hrvatske u EU i stvaranjem nužnih okvira za ubrzan ulazak i preostalih zemalja regije mnoga pitanja dobivaju drugačiji prizvuk i opet postajemo svi zajedno dio europske matrice.

Izješće Savjeta za nacionalne manjine o primjeni Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina

NAJVEĆI DIO TEŠKOĆA DOLAZI OD TIJELA LOKALNE I REGIONALNE SAMOUPRAVE

Na dnevnom redu 7.sjednice Hrvatskog sabora nalazi se i Izješće o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (za 2007.) koji je Vlada RH dužna jednom godišnje podnositi zastupnicima. Sastavni dio toga materijala je i izješće Savjeta za nacionalne manjine kojega donosimo uz manja kraćenja.

1. Sudjelovanje pripadnika nacionalnih manjina u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima putem vijeća i predstavnika nacionalnih manjina

Savjet za nacionalne manjine u 2007. godini intenzivno se uključio, te poduzeo niz radnji vezanih za izbore za vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave koji su održani dana 17. lipnja 2007. godine. (...) Kampanja za druge izbore i vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, imala je za cilj povećati vidljivost izbora kako među manjinskom populacijom, tako i među pripadnicima većinskog naroda, budući da je na prvim izborima za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina 2003. i 2004. godine odaziv birača bio skroman. Kako je uočeno još uvijek nedovoljno poznavanje same funkcije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, cilj kampanje bio je i podrobnije, putem radijskih (npr. Građanski sat i druge specijalizirane emisije), televizijskih emisija (Prizma), brošura, priručnika, okruglih stolova, objasniti što su to vijeća nacionalnih manjina i koja je uloga njihova djelovanja pri općinskim, gradskim i županijskim tijelima vlasti, te na koji način pripadnici nacionalnih manjina putem svojih vijeća i predstavnika mogu utjecati na odluke koje se odnose na njihov položaj i prava na područjima u kojima žive. (...)

Ono što možemo konstatirati iz rezultata istraživanja koje je provela agencija "Puls" od 21-26. 6. 2007. godine, je nedovoljno poznavanje Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, te funkcije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina od strane velikog dijela pripadnika nacionalnih manjina, ali i tijela lokalne i regionalne samouprave. U svezi s tim potrebno je nastaviti sa postupkom educiranja, kako pripadnika nacionalnih manjina tako i tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave o ulozi vijeća i predstavnika nacionalnih manjina. Isto tako potrebno je pružiti financijsku i logističku potporu jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, koje same nemaju dovoljno kapaciteta da ispune sve odredbe iz Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, vezanim za stvaranje uvjeta za rad vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u svojim sredinama. Potrebno je poraditi na omogućavanju medijske prezentacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, odnosno omogućiti im pristup javnim medijima na državnoj, lokalnoj i regionalnoj razini, kako bi se doprinijelo predstavljanju i informiranju javnosti o ulozi vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u lokalnoj i područnoj samoupravi. (...)

2. Sudjelovanje pripadnika nacionalnih manjina u upravnim i pravosudnim tijelima

Vezano za primjenu Ustavnog zakona u dijelu koji se odnosi na zastupljenost nacionalnih manjina u tijelima državne uprave i pravosudnim tijelima, Savjet za nacionalne manjine je tijekom 2007. godine pratio primjenu odredbe članka 22. stavka 2. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Savjet za nacionalne manjine upozorio je i ukazao na još uvijek nedovoljnu zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave i pravosudnim tijelima.

Središnji državni ured za upravu utvrdio je Plan prijama u državnu službu u tijela državne uprave, stručne službe i Urede Vlade Republike Hrvatske za 2007. godinu, kojim je utvrđena obveza tijela državne uprave da prilikom popunjavanja radnih mjesta provode odredbe Ustavnog zakona i Zakona o sustavu državne uprave. Navedenim aktom utvrđen je ukupni broj planiranih potreba za popunjavanjem radnih mjesta, kao i broj od 238 radnih mjesta za pripadnike nacionalnih manjina u središnjim tijelima državne uprave, te 52 radna mjesta u uredima državne uprave u županijama. Savjet za nacionalne manjine utvrđuje da donošenjem Plana prijama u državnu službu u tijela državne uprave, stručne službe i Urede Vlade Republike Hrvatske za 2007. godinu, učinjen značajan pomak u cilju osiguravanja veće zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, međutim odredbe Plana prijama u državnu službu u tijela državne uprave, stručne službe i Urede Vlade Republike Hrvatske za 2007. godinu, samo su djelomično ispunjene. (...)

3. Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Ostvarivanje prava pripadnika nacionalnih manjina na zastupljenost u upravnim i pravosudnim tijelima regulirana je člankom 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Savjet za nacionalne manjine smatra da je, unatoč učinjenim pozitivnim pomacima na zakonodavnom planu u 2006. godini, te dostignutoj visokoj razini normativnih prava o zaštiti nacionalnih manjina kao i političkoj volji na državnoj razini, zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave nije adekvatna.

Značajan pomak, prema ocjeni Savjeta za nacionalne manjine učinjen je donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, posebno odredbama članka 9. čime će se osigurati znatno veće ostvarivanje prava na razmjernu zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina predstavičkim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sukladno odredbama Ustavnog zakona.

4. Uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj

Savjet za nacionalne manjine je tijekom 2007. godine kontinuirano pratio primjenu Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina. Uočeno je da je jedan od glavnih uzroka izostanka potpune primjene zakonskih rješenja vezanih za ostvarivanje prava na ravnopravnu službenu upotrebu jezika i pisma nacionalnih manjina u činjenici da je praktična realizacija ovih prava u velikoj mjeri i dalje prepuštena diskrecionoj ocjeni lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave još uvijek nisu pristupila educiranju o načinu primjene ovih manjinskih prava. Nadalje, uočeni su i problemi u isticanju dvojezičnih ili višejezičnih topografskih oznaka koje ovise o uvođenju jezika i pisma nacionalnih manjina u ravno-

pravnu službenu uporabu, kao i nezadovoljavajuća uporaba manjinskih jezika pred upravnim i sudbenim tijelima na što je Savjet za nacionalne manjine upozoravao u svom izvješću o primjeni Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina za 2006. godinu. (...)

6. Pristup javnim medijima

(...) Kako je javnost najvažniji činilac u promoviranju nacionalnih manjina i njihovih prava, bitno je istaći ulogu HTV i Hrvatskog radija u pitanjima senzibiliziranja javnosti za manjinsku tematiku.

Savjet za nacionalne manjine, napominje da su u ostvarivanju prava na pristup javnim medijima, uočeni pozitivni pomaci, ali su oni još uvijek nedovoljni. To se prvenstveno odnosi, na neispunjenje obveze uvođenja programa na jezicima nacionalnih manjina, zašto postoji međunarodna obveza Hrvatske radio televizije vezane za članak 5. Europske povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima, koji se odnose na emisije i programe na talijanskom, mađarskom, češkom, slovačkom, rusinskom, ukrajinskom te srpskom jeziku. Ujedno je Fond za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija, kao proračunski fond, kojem je zadaća osiguranje financijske potpore i financiranja programa za nacionalne manjine, nije još uvijek prepoznao realne potrebe visine potrebnih sredstva za financiranje programa nacionalnih manjina. Rezimirajući pitanje pristupa javnim medijima smatramo da je još uvijek nedovoljna zastupljenost nacionalnih manjina u programima javne televizije na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, te da su obveze koje proizlaze iz Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina kao i Zakona o hrvatskoj radio televiziji ispunjene samo u jednom manjem dijelu.

7. Odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina

Savjet za nacionalne manjine je tijekom 2007. g. kontinuirano pratio primjenu Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina,

(Nastavak na stranici 6)

“SHADOW REPORT “ ZA TRANSPARENTNIJE IZVJEŠĆE O PROVOĐENJU USTAVNOG ZAKONA

Na 29. sjednici Savjeta za nacionalne manjine 17. listopada zaključeno je da će Savjet održati tematsku sjednicu o unapređenju metodologije pripreme budućih izvješća o provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Predsjednik Savjeta Aleksandar Tolnauer najavio je da će se ubuduće u cilju što transparentnijeg pristupa raditi i tzv. “shadow report”, paralelno i alternativno izvješće civilnog sektora i nezavisnih institucija o provođenju Ustavnog zakona, a posebno je naglasio kako upravo manjinske institucije, posebno vijeća nacionalnih manjina, moraju ubuduće dati znano veći doprinos u sagledavanju realnog stanja i postignuća, ali i problema u zaštiti manjinskih prava u hrvatskom društvu.

te utvrdio da je na području provođenja odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina postignut značajni napredak. Utvrđeno je da Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa poduzima niz mjera u cilju stvaranja uvjeta za provođenje nastave u jednoj smjeni. Ovim mjerama stvoriti će se uvjeti za još bolju integraciju i daljnje jačanje međuetničke suradnje i dijaloga pogotovo na područjima koja su bila ratom zahvaćena. U 2007. godini nastavljeno je sa programom obrazovanja o interkulturalnosti i edukaciji o holokaustu čime su učinjeni daljnji koraci u jačanju i afirmaciji tolerancije, razumijevanja i uvažavanja.

Na području odgoja i obrazovanja jeziku i pismu nacionalnih manjina možemo konstatirati da se odredbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina vezane za odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina provode sukladno istom.

8. Kulturna autonomija nacionalnih manjina

(...) Analiza izvješća nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina o realizaciji programa i utrošku sredstva u 2007. godini, potvrđuje važnost sufinanciranja ovih programa iz Državnog proračuna Republike Hrvatske, putem Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske. Prvenstveno se to odnosi na odgovornost i kontrolu za utrošak odobrenih proračunskih sredstava, te na prepoznavanje stvarnih potreba nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina, putem Savjeta za nacionalne manjine. Izvješća nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina o realizaciji programa i utrošku odobrenih proračunskih sredstava u 2007. godini, pokazuju na daljnji napredak razine financijske discipline kao i odgovornosti za dobivena sredstva. (...)

Temeljna ocjena Savjeta za nacionalne manjine, na osnovu analize realiziranih programa nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina, upućuje da se položaj nacionalnih manjina u području ostvarivanja kulturne autonomije, vidno i značajno poboljšao, te razvio u odnosu na 2006. godinu, što je naročito vidljivo kroz povećani broj nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina kao korisnika proračunskih sredstava, te znatno povećani broj prijavljenih programa iz područja informiranja, izdavaštva, te kulturnog amaterizma. To je postignuto prvenstveno, primjenom manjinske legislative, kao i političkim uvjetima u kojima su nacionalne manjine preuzele veliki dio odgovornosti za svoj položaj. Iz analize izvješća još uvijek možemo uočiti razlike u razini ostvarivanja prava nacionalnih manjina, vezana za područja kulturne autonomije. Ove razlike prvenstveno možemo vezati za udruge i ustanove nacionalnih manjina na područjima od posebne državne skrbi, koje najpotpunije ostvaruju one nacionalne manjine koje su ta prava imale i bile organizirane prije uspostave samostalne Republike Hrvatske. Ova činjenica ukazuje na još uvijek povećanu potrebu potpore nevladinim udrugama i ustanovama nacionalnih manjina, onim nacionalnim manjinama i to prvenstvenom onim, koje su još uvijek u fazi stvaranja i osposobljavanja svojih institucija. (...)

Opći zaključak

Savjet za nacionalne manjine ocjenjuje da je u 2007. godini u odnosu na 2006. godinu, postignut daljnju značajni napredak u unapređenju i ostvarivanju prava nacionalnih manjina, te da je poduzeto niz mjera vezanih za potpunu implementaciju i provođenje Ustavnog zakona. Ovakva ocjena temelji se na konkretnim potezima Vlade Republike Hrvatske koje se odnose na povećanje proračunskih sredstava za programe kulturne autonomije nacionalnih manjina koji su u 2007. godini u

odnosu na 2006. godinu povećani za 18%. U operacionalizaciji i provođenju Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015. godine u područjima predškolskog odgoja i obrazovanja osnovnoškolskog obrazovanja, srednjoškolskog obrazovanja, visokoškolskog obrazovanja, zapošljavanja, stanovanja i zdravstvene zaštite pripadnika romske nacionalne manjine. Na pozitivnim pomacima u zapošljavanju pripadnika nacionalnih manjina u upravnim i pravosudnim tijelima, tijelima lokalne i područne samouprave, na razvoju i napretku obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina (provođenje programa manjinskih škola, tiskanje udžbenika na jezicima nacionalnih manjina, veće sufinanciranje posebnih programa školovanja pripadnika nacionalnih manjina), te uključivanju predstavnika nacionalnih manjina u javni i politički život Republike Hrvatske kao relevantnih partnera.

Unatoč nepobitnoj političkoj volji za potpunu implementaciju odredaba Ustavnog zakona na državnoj razini, najveći dio poteškoća i problema s kojima se još uvijek susreću pripadnici nacionalnih manjina u ostvarivanju prava iz Ustavnog zakon o pravima nacionalnih manjina, nalazimo na lokalnoj i regionalnoj razini, odnosno u tijelima lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Također jedno od pitanja gdje se nije puno pomaklo u donosu na 2006. godinu, vezano je za provedbu čl.18. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina koji se odnosi na pristup javnim medijima na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, te članka 12. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, vezanog za pitanje ravnopravne službene uporabe jezika i pisma nacionalnih manjina. Savjet za nacionalne manjine sagledavajući ukupnu političku i socijalnu situaciju 2007. godine u Republici Hrvatskoj, te primjenu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u 2007. godini, može zaključiti da je učinjen daljnji napredak u odnosu na 2006. godinu. (...)

SAVJET PREDVIĐA 50 MILIJUNA KUNA ZA IDUĆU GODINU

Savjet za nacionalne manjine na sjednici 17. listopada jednoglasno odlučio da se Vladi uputi prijedlog plana proračuna za iduću godinu kojim se predviđa nešto više od 50 milijuna kuna za rad Savjeta i financiranje programa kojima se ostvaruje kulturna autonomija nacionalnih manjina.

Po riječima predsjednika Savjeta Aleksandra Tolnauera to bi bilo povećanje od 15,11 posto u odnosu na 2008. U ovoj je godini Savjet programe kulturne autonomije donirao 41 milijun kuna, a u idućoj godini predviđa se doniranje 48 milijuna kuna.

Savjet je načelno podržao projekt "Proizvodnja televizijskog programa za nacionalne manjine" koordinacije Vijeća nacionalnih manjina Vukovarsko-srijemske županije u suradnji s Vinkovačkom televizijom, ali je zaključeno kako je projekt potrebno doraditi. Naglašeno je da projekt mora biti na nekomercijalnim osnovama, jer inače neće dobiti potporu Savjeta.

Savjet je pozdravio potez Vlade RH i zagrebačkog gradonačelnika koji su osudili neprimjerene povike na utakmici Hrvatska - Andora. Naglašeno je kako je o tome problemu potrebno provesti širu raspravu. "Vlada se za takve stvari ne može obraćati preko glasnogovornika", smatra Milorad Pupovac i ocjenjuje da Vlada mora reagirati "jer takve stvari nisu od jučer i nisu vezane samo uz navijače".

Saborski Odbor za ljudska prava i nacionalne manjine o Izvješću o radu Vijeća za elektroničke medije za 2007. godinu

POTICATI PROGRAME NAMIJENJENE NACIONALNIM MANJINAMA

Još nije poznato koje su sve manjine, odnosno manjinski jezici podržavani sredstvima Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija niti kakva je dostupnost takvih emisija pripadnicima manjina obzirom na njihov teritorijalni razmještaj u Republici Hrvatskoj.

Na svojoj sjednici 15. listopada saborski Odbor za ljudska prava i nacionalne manjine raspravljao je o Izvješću o radu Vijeća za elektroničke medije za 2007. godinu. Oni su posebno razmatrali na koji način se raspodjeljuju sredstva iz Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija. Fond je dužan 3 posto sredstava od preplate koja se plaća HRT-u iskoristiti za poticanje programskih sadržaja elektroničkih medija na lokalnoj i regionalnoj razini važnih za ostvarivanje prava građana na javno informiranje, za ostvarivanje prava nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj i za poticanje razvoja svijestio ravnopravnosti spolova. S tim u vezi, u raspravi je posebno naglašena važnost daljnjeg poticanja radijskih i televizijskih nakladnika da se na natječaj Vijeća javljaju s emisijama namijenjenim nacionalnim manjinama, ali je ukazano i na obvezu Vijeća da prati jesu li dodijeljena sredstva iskorištena za proizvodnju kvalitetnih programskih sadržaja za manjine ili su se koristila i za druge sadržaje. Isto tako zbog premalo podataka danih u izvješću (navedena su samo imena nakladnika i nazivi programskih sadržaja) nije razvidno koje su sve manjine odnosno manjinski jezici podržavani sredstvima fonda niti kakva je dostupnost takvih emisija pripadnicima manjina obzirom na njihov teritorijalni razmještaj u Republici Hrvatskoj. Poticanje programskih sadržaja namijenjenih nacionalnim manjinama članovi Odbora, stoji u njihovom izvješću, smatraju tim više važnim što je u Izvješću o provođenju Ustavnog zakona o prvim nacionalnih manjina za 2007. godinu konstatirano da ne postoji dovoljna prisutnost informacija na jeziku i pismu nacionalnih manjina u medijima, te odgovarajućih programa na jezicima nacionalnih manjina na javnoj televiziji.

Na slijedećoj stranici donosimo popis televizija i radijskih stanica koji su u 2007. koristili sredstva Fonda za emisije namijenjene nacionalnim manjinama. Čim Vijeće za elektroničke medije sredi podatke o tome tko je sve dobio sredstva iz Fonda za ovu godinu - objavit ćemo i te podatke.

Lista radijskih i televizijskih stanica koja su dobila sredstva Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija za programe namijenjene nacionalnim manjinama u 2007. (službeni podaci Vijeća za elektroničke medije)

Nakladnici radijske djelatnosti:

Red. br.	Ime nakladnika	Iznos sredstava	Naziv programskog sadržaja
1.	Arting d.o.o. - Radio Rovinj	201.015,00	Zajedno (emisija za nacionalne manjine), Rovinj pjeva i Gradske minute
2.	CIK dr. Božo Milanović - Radio Istra	201.015,00	Microfono aperto (emisija za nacionalnu manjinu), Draga nam je Istra i Aktualno
3.	Difuzija d.o.o. - Radio Dunav	70.988,00	Emisije za nacionalne manjine Etnos i Iskon
4.	DTR d.o.o.- Radio Zona Buzet	120.371,00	Domaće u 3 (emisija za nacionalne manjine), Iz zone u zonu
5.	Hilaris d.o.o. - Radio Imotski	120.371,00	Zajedno (emisija za nacionalne manjine), Matan i Jaranen i Reporterji javljaju
6.	Hrvatski radio Gospić	120.371,00	Povratak i obnova (emisija za nacionalne manjine), Učimo za Europu
7.	Hrvatski radio Karlovac	201.015,00	Manjinski forum (emisija za nacionalne manjine), Izvan protokola i Zeleni kutak
8.	Hrvatski radio Otočac	120.371,00	Sastanak s razlogom (emisija za nacionalne manjine) te Radio o radiju
9.	Hrvatski radio Valpovština	120.371,00	Različitosti - most povezivanja (emisija za nacionalne manjine), Snagom argumenta
10.	Hrvatski radio Vukovar	201.015,00	Emisije za nacionalne manjine - Domovina u srcu i Povratnički radio
11.	Infantinfo d.o.o. - Radio Maestral	70.988,00	U manjini (emisija za nacionalne manjine), Navigator
12.	Jadranka d.d. - Radio Mali Lošinj	70.988,00	Emisija zajednice Talijana (za nacionalne manjine) i Frižimenula
13.	Krugoval Garešnica	50.314,00	Konac (emisija za nacionalne manjine) i Berečka minute
14.	Novi radio Đakovo	120.371,00	Most (emisija za nacionalne manjine), Novi za novi posao
15.	Petrinjski radio	70.988,00	Zajedno (emisija za nacionalne manjine) i Petrinjska šetnjica
16.	Radio 052	50.314,00	Emisija na nacionalnu manjinu - Vlak iz Pazina
17.	Radio Banovina	120.371,00	Tu je moj dom (emisija za nacionalne manjine) i Presica
18.	Radio Baranja	70.988,00	Emisija za nacionalnu manjinu na mađarskom jeziku, Lokal i Poljoprivredna emisija
19.	Radio Daruvar	120.371,00	Domovnica, Europskom i emisije na češkom jeziku
20.	Radio Grubišno Polje	34.755,00	Češka reč (emisija za nacionalnu manjinu)
21.	Radio Labin	120.371,00	Settimanale albeneze (emisija za nacionalne manjine), Mikrofon u sredini
22.	Radio Mrežnica	201.015,00	RM Report, Manjinski dnevnik i Otvoreno o manjinama (emisije za nacionalne manjine)
23.	Radio Pitomača	70.988,00	Etničke skupine i mi (emisija za nacionalne manjine), Bi te nekaj pital
24.	Radio postaja Drniš	120.371,00	Kod kuće (emisija za nacionalne manjine), Studio 100, Težačka rič
25.	Radio postaja Nova Gradiška	34.755,00	Mostovi povjerena (emisija za nacionalne manjine)
26.	Radio postaja Novska	70.988,00	Otvoreni studio (emisija za nacionalne manjine), Na tragu kulture i Gradski eter
27.	Radio Sisak	201.015,00	Manjinski parlamentarac (emisija za nacionalne manjine), Učimo za Europu i Sisački dnevnik
28.	Radio Star TV d.o.o. - Radio Eurostar	201.015,00	Senza confini (emisija za nacionalne manjine), Javljanja iz grada i općin
29.	Slavonska posavina d.o.o. - Radio Slavonija	201.015,00	Emisije za nacionalne manjine Moj dom i Općinarnica, Slavonska oaza
30.	Studio Minsk d.o.o. - Radio Stella Maris	70.988,00	Svojezične obavijesti (emisija za nacionalne manjine), Umaška kronika
31.	Ultravox d.o.o. - Gradski radio Čakovec	120.371,00	Kako žele živjeti Romi (emisija za nacionalne manjine), Europska unija
32.	VFM radio	50.314,00	Oko nas (emisija za nacionalne manjine), Mozaik

Nakladnici televizijske djelatnosti:

Red. broj	Ime nakladnika	Iznos sredstava	Naziv programskog sadržaja
1.	Kanal RI	899.945,00	Mozaik (emisija za nacionalne manjine), Tjedni pregled, Orlando, Gromača
2.	KA-Vision d.o.o. - TV 4 rijeke	358.118,00	Iver (emisija za nacionalne manjine), KA aktual, Karlovački TV tjedan
3.	Mijor d.o.o. - Čakovečka televizija	486.952,00	Od Mure do Drave, Međimurska kronika, 100 posto Međimursko
4.	Nezavisna televizija, Kutina	650.307,00	Zbivalica (emisija za nacionalne manjine), Elini klinici, Radar
5.	TV Nova Pula	899.945,00	Comunitiř (emisija za nacionalne manjine), Dvojnometar, Puna je Pula, Forum

Borivoje Stević, predsjednik vijeća crnogorske nacionalne manjine grada Splita i koordinacije nacionalnih manjina grada Splita:

NI JEDAN VIJEĆNIK NI PREDSTAVNIK U SPLITU ZA PET GODINA NISU DOBILI NI KUNE NAKNADE

Borivoje Stević

Suradnja s gradom i županijom ne odvija onako kako je to predviđeno Ustavnim zakonom i onako kako bi odgovaralo našim potrebama. Ponekad se ima osjećaj da smo im nametnuti kao nekakav balast i problem kojeg trebaju servisirati i rješavati. Novac koji dobivamo nije dovoljan za neke kvalitetnije aktivnosti, ali, istini za volju, dobijemo i da nešto možemo raditi. Mi nudimo programe i dobijemo novce s kojima se oni ne mogu posve ispuniti, ali ipak se nađe za neke aktivnosti.

Tražimo da se mi organiziramo tako da možemo djelovati. To znači da sve manjine u gradu imaju prostorije u kojima mogu djelovati i organizirati aktivnosti, da imaju osobu koja bi o tome profesionalno brinula. Tri - četiri godine tražimo da zaposlimo jednu osobu za gradsko i županijsko vijeće koja bi bila stalno zaposlena i za koju bi troškove po pola snosili Grad i Županija. To do danas nismo uspjeli dobiti. Nismo dobili ni nikakve naknade za vijećnike u prvom mandatu i ovu proteklu godinu u drugom mandatu. Ni Grad, ni Županija nisu ni jedne kune dali za naknade vijećnicima premda to funkcionira u drugim gradovima: Zagrebu, Rijeci, Osijeku... I što o tome reći? Meni je žao što je to tako u Splitu, što smo u ovom pogledu najneorganiziraniji grad u Hrvatskoj. Ne znam radi čega je to, ali mi sami - kao manjine i kao manjinska koordinacija - nismo neorganizirani. Pišemo pisma i Gradu i Županiji da se ovo dovede na zadovoljavajuću razinu, ali s njihove strane nema odgovora. Ima najava da će se pri Gradskom vijeću oformiti Savjet za nacionalne manjine. Mi to već tražimo tri godine i možda će s tim Savjetom stvari krenuti naprijed.

Obavještavaju nas iz Grada i Županije o sjednicama i dobivamo papire, ali još nije bilo potrebe da sudjelujemo na sjednici vijeća. S te strane je odnos korektan. Htjeli bismo pripomoći suradnji Splita s gradovima iz naših matičnih država. Ja sam gradonačelniku Ivanu Kuretu sugerirao obnovu prijateljnog pobratimstva gradova Splita i Cetinja. Mislim da Splitu ne bi trebalo biti neugodno biti pobratim s Cetinjem s obzirom na držanje tog grada i njegovih građana u ratu devedesetih. Ukoliko ne obnovi prijateljstvo sa Splitom, Cetinje će ga uspostaviti s nekim drugim gradom u Hrvatskoj. Možda s Rijekom ili Pulum...

Poslije osamostaljenja Crne Gore osjećaju se pozitivne promjene u odnosu prema crnogorskoj manjini, ne samo s hrvatske nego i s crnogorske strane. Dok je Crna Gora bila u državnoj zajednici sa Srbijom malo je vodila računa o svojim manjinama. Sad je drugačije. Premda mi u Splitu još nismo dobili materijalnu potporu matične države dobili smo garancije da možemo računati na njih.

Mi smo spremni za dobre odnose i s Gradom i sa Županijom i s matičnom državom. Imamo i dobre kontakte s Hrvatima iz Boke. Kad god dođu u Split jave nam se, i obratno, i imamo dobru suradnju na kulturnom planu. Zato me i ne bi smetalo da kad je gradska delegacija išla u Crnu Goru i u Kotor, da sam bio u njenom sastavu, da su i mene pozvali... Ali nisu.

Inače, u gradu živi oko 540 Crnogoraca, a u Zajednici Crnogoraca ih ima oko 150. Na izbore za gradsko vijeće naše nacionalne manjine je izišlo oko 60 ljudi. Veliki broj Crnogoraca nam se nije priključilo u organizaciji života naše nacionalne manjine. Jedan broj ljudi se drže po strani i ne vole se eksponirati i pojavljivati u prostorima gdje su nacionalne manjine. I to je njihovo pravo i njihov slobodni izbor.

Stjepan Blaž Kiss, predstavnik njemačke nacionalne manjine u Vukovarsko-srijemskoj županiji

S KOORDINACIJOM I HRVATSKOM VEĆINOM TREBA IĆI NAPRIJED

Stjepan Blaž Kiss

Kao županijski predstavnik njemačke nacionalne manjine zadovoljan sam i koordinacijom nacionalnih manjina i suradnjom sa Županijom. Nemamo nikakvih smetnji, a zadovoljni smo s dobivenim financijskim sredstvima. Kako napišemo projekt - tako dobijemo i sredstva. Tako, za dogodine pripremamo okrugli stol i kulturnu manifestaciju podunavskih Švaba iz regije - Rumunjske, Mađarske, Srbije i Hrvatske - Dan kulture u Vukovaru.

Osim s njima, povezani smo s Bečom i Ulmom, ali moramo širiti te veze. Nijemci u Vukovarsko-srijemskoj županiji su inače vrlo aktivni u kulturnim, sportskim i drugim aktivnostima. Pjevački zbor "Drei Rosen" ("Tri ruže") koji djeluje u sklopu Zajednice Nijemaca pjeva na njemačkom i hrvatskom. Tu djeluje i likovna sekcija. Imamo i šahovski klub DAVU koji je na drugom mjestu u Trećoj hrvatskoj ligi.

Ima nas dosta Nijemaca u županiji, ali nas je samo 125 deklariranih. Ima ih puno koji neće da se deklariraju kao Nijemci jer još nisu sredili vlasništvo nad zemljištem oduzetim 1945. godine. Puno je takvih u županiji. Vukovar je prije rata imao 33 posto Nijemaca. Ti ljudi su poslije rata protjerani i sad traže svoje, a to pitanje nisu riješili ni ovi koji su ostali. U tijeku su sudski sporovi... I boje se ako se deklariraju kao Nijemci da će imati neugodnosti, a ja im kažem da se nemaju čega bojati... Primjerice, naša udruga, Zajednica Nijemaca, ima 175 članova i ima više Nijemaca nego ih je u županiji po popisu stanovništva. Razlika je u onim Nijemcima koji su članovi udurge, ali koji su se deklarirali kao Hrvati. Ja im kažem da neće imati nikakvih problema ako se deklariraju kao Nijemci, ali... Većinom su to stariji, skeptični, ljudi... Mi smo starija populacija - evo meni je 73 godine. Mlađi su otišli u Njemačku - iskoristili prezime, kažem. Ono malo što ih je ostalo nakon rata otišlo je od 1957. godine do 1960. Ja znam da u županiji ima ukupno 400 Nijemaca, ali neće tako da se deklariraju. I to je njihovo pravo. Mogli bismo imati i vijeće, ali nemamo... Duboki su korijeni zašto je to tako: Od 1945. na ulici se nije mogla progovoriti njemačka riječ pa je ostao taj strah. A ja s njima pričam njemački i ne mogu ih natjerati da budu Nijemci. A puno ih ima i koji uopće ne govore njemački jer nisu smjeli govoriti tako pa ga nisu ni naučili. Još imaju straha u kostima potenciranim i nedavnim krvavim ratom. I on je ostavio tragova...

Naša udruga surađuje s Rusinima, Ukrajinacima, Mađarima i to je jako važno... Sa Srbima, nažalost, ne surađujemo. Jednom smo uzeli glazbenika Srbina u našu udrugu da nam vodi zbor, a onda su nam vikali da smo srpska udruga. Teško je to još kod nas u Vukovaru. Koordinacija naših manjina i suradnja s hrvatskom većinom bi trebala napraviti to da u ovim odnosima idemo naprijed.

Deklaracije nevladinih udruga o Okvirnoj konvenciji za zaštitu prava nacionalnih manjina

OKVIRNA KONVENCIJA ŠTITI SEDMINU EUROPLJANA

U organizaciji Vijeća Europe (VE) u Strasbourgju je 9. i 10. listopada održana konferencija "Jačanje utjecaja Okvirne konvencije: prethodna iskustva, sadašnja postignuća i budući izazovi". Konferencija je održana u povodu 10. obljetnice stupanja na snagu Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina, prvog međunarodnog pravno-obvezujućeg ugovora za zaštitu manjina, a bila je posvećena razmatranju doprinosa Konvencije zaštiti prava manjina u prethodnom razdoblju. Prije početka službenog dijela konferencije održan je sastanak nevladinih organizacija, predvođenih Minority Rights Group International (London), koje su radile na izradi završne verzije zajedničke Deklaracije nevladinih udruga o Okvirnoj konvenciji. Deklaracija je kasnije predstavljena na plenarnoj sjednici u okviru službenog djela konferencije, a do 13.10. je potpisalo više od 85 nevladinih udruga iz država Vijeća Europe, među kojima je i Centar za mir, pravne savjete i psihosocijalnu pomoć iz Vukovara.

U Deklaraciji u kojoj civilno društvo nudi svoje viđenje utjecaja Okvirne konvencije na zaštitu manjinskih prava ističe se da više od 100 milijuna Europljana - otprilike svaka sedma osoba - pripada manjinama. Kulturne, jezične i vjerske različitosti, između ostalih, već se dugo smatraju društvenim vrijednostima, a ne prijetnjama. Europske bi države trebale priznati prirodni dignitet te jednaka i neotuđiva prava manjina u Europi.

SUDJELOVATI U IZRADI ZAKONA

U preporukama **Odboru ministara Vijeću Europe** nevladine organizacije traže sljedeće:

- Sukladno članku 15. Okvirne konvencije, osigurati bitno i značajno sudjelovanje manjina, uključujući žene pripadnice manjina, u izradu svih zakonskih ili političkih dokumenata od značaja za manjine.
 - Uspostaviti mehanizam sankcioniranja država članica koje ne postupaju u skladu s rezolucijama Odbora ministara ili primjenjuju taktiku kašnjenja kako bi omele proces praćenja primjene Okvirne konvencije.
 - Osigurati najveću moguću razinu transparentnosti u relevantnom radu Odbora ministara.
 - Poduzeti akcije usmjerene na osnivanje Fonda za civilno društvo i ljudska prava koji će pružati potporu za rad na pitanjima ljudskih i manjinskih prava.
 - Odvojiti više financijskih sredstava i kadrova za rad na manjinskim pravima. Informacije o dijelu proračuna Okvirne konvencije koji se ne odnosi na troškove osoblja učiniti dostupnim javnosti.
 - Razviti pravni instrument koji bi se omogućio pristupanje Europske unije Okvirnoj konvenciji.
 - Poduzeti pravne korake za uspostavljanje mehanizma podnošenja pojedinačnih predstavi.
- Parlamentarnoj skupštini Vijeća Europe** upućene su sljedeće preporuke:
- Pokrenuti proces praćenja manjinskih prava u Andori, Belgiji, Francuskoj, Grčkoj,

Islandu, Luksemburgu, Monaku i Turskoj, sukladno standardima Okvirne konvencije.

OBJAVLJIVATI GODIŠNJE PREGLEDE

Tajništvo Okvirne konvencijeporučuje se sljedeće:

- Organizirati sastanke između predstavnika nevladinih organizacija koji su sudjelovali u izradi ove Deklaracije i predstavnika Savjetodavnog odbora, Parlamentarne skupštine i Odbora ministara kako bi se raspravila suština ove Deklaracije i načini na koje bi se provele njene preporuke.
- Izraditi skup "dobrih praksi" proizišlih iz konzultacija i sudjelovanja manjina, uključujući žene pripadnice manjina, u svim segmentima mehanizma za praćenje provedbe Okvirne konvencije.
- Potaknuti održavanje seminara za državne službenike i civilno društvo u državama strankama Okvirne konvencije, naročito o pitanjima njenog stvarnog položaja i djelokruga unutar međunarodnog prava.
- U buduća razmatranja Okvirne konvencije osigurati uključenost osoba koje pripadaju manjinskim zajednicama i nevladinim organizacijama za zaštitu manjinskih prava, uključujući žene pripadnice manjina, a ne oslanjati se isključivo na ekspertizu akademskih institucija.
- Objavljivati redovite i sveobuhvatne informacije o skupovima o Okvirnoj konvenciji. Objavljivati godišnje preglede u kojima se opisuje način razvijanja prakse procesa praćenja Savjetodavnog odbora.
- Odrediti kontakt osobu zaduženu za komunikaciju između manjina i nevladinih organizacija s jedne, te Tajništva Okvirne konvencije s druge strane.
- Stvoriti komunikacijske strukture koje pridonose razvoju odnosa između manjinskih i nevladinih organizacija koje se bave manjinskim pravima, uključujući pitanja žena pripadnica manjina, te doprinose smanjivanju jezičnih prepreka.

NEKA SVI PRISTUPE KONVENCIJI

Savjetodavnom odboru Okvirne konvencije se preporučuje:

- Objediniti tumačenja Savjetodavnog odbora, naročito vezano za opseg primjene konvencije, s ciljem davanja službenih preporuka državama članicama o načinu ispunjavanja svojih obveza u cijelosti.
- Nastaviti razvijati politiku i praksu razmatranja specifičnih članaka Konvencije putem izrade dodatnih tematskih izvještaja. Ta se razmatranja trebaju temeljiti na temeljitim konzultacijama sa manjinama, uključujući žene pripadnice manjina.
- Preporučiti, u svojim mišljenjima, nacionalnim vladama da državne izvještaje i mišljenja Savjetodavnog odbora prevedu te da ih distribuiraju na službenim i manjinskim jezicima.
- Članovima Savjetodavnog odbora trebaju biti dodijeljene geografski podijeljene odgovornosti, kako bi oni mogli djelovati kao savjetnici za specifična pitanja tijekom ciklusa praćenja provedbe konvencije.

Članicama VE preporučeno je da:

- Andora, Belgija, Francuska, Grčka, Island, Luksemburg, Monako i Turska, trebaju potpisati i/ili ratificirati Okvirnu konvenciju bez daljnjeg odlaganja.
 - Države potpisnice Okvirne konvencije trebaju osigurati da se njihova praksa i politika prema manjinama, uključujući žene pripadnice manjina, ne provode u suprotnosti sa predmetom i svrhom Konvencije.
 - One države članice koje do sada nisu ratificirale 12. Protokol Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda trebaju to učiniti bez odlaganja.
- Državama strankama Okvirne konvencije** je preporučeno sljedeće:
- Trebaju revidirati i povuci ograničavajuće izjave i rezerve kojima se efektivno pokušava ograničiti smislena zaštita manjina.
 - Osigurati učinkovito sudjelovanje i konzultiranje manjina, uključujući žene pripadnice manjina, u proces izrade svakog državnog izvještaja.
 - Razviti komunikacijske strukture između vlasti s jedne, i manjinskih skupina i civilnog društva, uključujući žene pripadnice manjina, s druge strane.
 - Prevesti mišljenja, komentare i rezolucije na službene i manjinske jezike.
 - Učiniti mišljenja Savjetodavnog odbora i ostale relevantne dokumente javnima.
- Civilnom društvu** je preporučeno:
- Osnovati Europsku mrežu za prava manjina.
 - Uspostaviti koalicije nevladinih organizacija koje se bave manjinskim pravima na nacionalnim razinama osiguravajući učinkovit angažman i dijalog s organizacijama i zajednicama većinskih naroda.
 - Uključivati manjinska prava u aktivnosti civilnog društva koje se odnose na ljudska prava, kao i u druge inicijative koje ono poduzima.

OSNOVATI FOND ZA CIVILNO DRUŠTVO

Institucijama EU se preporučuje:

- Prilikom kreacije politika i mjera koje doprinose zaštiti i promociji prava manjina oslanjati se na Okvirnu konvenciju
 - Uspostaviti čvršću suradnju između Savjetodavnog odbora i Europske komisije (Opće uprave za pitanja zapošljavanja i socijalne poslove, Opće uprave za proširenje) u aktivnostima procjenjivanja zakonodavstva za suzbijanje diskriminacije i nacionalnih akcijskih planova za socijalnu uključenost te u procese pridruživanja EU i europsku politiku prema susjedstvu.
 - Osnovati Fond za civilno društvo i ljudska prava koji bi podržavao rad na pitanjima ljudskih i manjinskih prava na području država članica Vijeća Europe i EU.
 - Razviti mehanizam koji bi omogućio pristupanje EU Okvirnoj konvenciji.
 - Razviti formalne odnose između Savjetodavnog odbora i Agencije EU za temeljna prava.
- Ostalim tijelima Vijeća Europe i UN-a** je preporučeno:
- Upućivati na Okvirnu konvenciju u svojim preporukama i odlukama odnosno presudama.

Obilježavanja 10. godišnjice stupanja na snagu Okvirne konvencije

PRVI MEĐUNARODNO - PRAVNO OBVEZUJUĆI DOKUMENT O PRAVIMA NACIONALNIH MANJINA

Cilj konferencije bio je promovirati Okvirnu konvenciju u Republici Hrvatskoj, rezultate koji su postignuti u njejoj primjeni ali i aktualne problem nacionalnih manjina.

Predstavnici nacionalnih manjina na konferenciji su izrazili svoje razočarenje zbog činjenice da nisu mogli biti informirani o sadržaju Akcijskog plana za provedbu Ustavnog zakona, kao i negodovanje zbog činjenice da nisu bili konzultirani niti uključeni u proces njegove izrade.

U Zagrebu je 23. listopada u organizaciji Centra za mir, pravne savjete i psiho-socijalnu pomoć - Vukovar, održana je konferencija "Deset godina od stupanja na snagu Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina - Utjecaj Konvencije na ostvarivanje prava pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj". Konferencija je održana u okviru četverogodišnjeg programa Prava manjina u praksi - Nacionalna strategija za Hrvatsku, koji provodi Koalicija za promociju i zaštitu ljudskih prava uz financijsku potporu belgijske fondacije King Baudouin i Nacionalne lutrije Belgije.

Konferencija je održana povodom obilježavanja 10. godišnjice stupanja na snagu Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina, prvog međunarodno - pravno-obvezujućeg dokumenta za zaštitu prava pripadnika nacionalnih manjina.

Sudionici konferencije, njih 70, bili su predstavnici udruga i vijeća nacionalnih manjina, nevladinih organizacija za zaštitu ljudskih / manjinskih prava; Ureda za ljudska prava i ureda za nacionalne manjine vlade Republike Hrvatske, Ureda Pučkog pravobranitelja, Delegacije Europske komisije u Republici Hrvatskoj, stručnjaka za manjinska prava te međunarodne nevladine organizacije - Minority Rights Group International.

Osnovni cilj konferencije bio je promovirati Okvirnu konvenciju u Republici Hrvatskoj, kao i razmotriti utjecaj koji je, tijekom prethodnih deset godina, Konvencija imala na poboljšanje položaja nacionalnih manjina te zaštitu i ostvarivanje njihovih prava u Republici Hrvatskoj u prethodnom desetogodišnjem razdoblju s osvrtom na aktualne mjere Vlade Republike Hrvatske i trenutni položaj manjina i stanja manjinskih prava u Republici Hrvatskoj. Sudionici konferencije upoznati su i sa sadržajem Deklaracije nevladinih organizacija o Okvirnoj kon-

venciji, koja je službeno predstavljena na konferenciji Vijeća Europe "Jačanje utjecaja Okvirne konvencije: prethodna iskustva, sadašnja postignuća i budući izazovi" održanoj u Strasbourgu 9. i 10. listopada ove godine.

Iako se očekivalo da će na konferenciji ukratko biti predstavljen Akcijski plan za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, kojeg je Vlada Republike Hrvatske usvojila u lipnju 2008., to se nije dogodilo zbog povjerljivosti tog dokumenta. Predstavnici nacionalnih manjina, sudionici konferencije, izrazili su svoje razočarenje zbog činjenice da nisu mogli biti informirani o sadržaju Akcijskog plana, kao i negodovanje zbog činjenice da nisu bili konzultirani niti uključeni u proces njegove izrade. Najveće je razočarenje ipak bilo zbog činjenice da sa Akcijskog plana, iako ga je Vlada usvojila prije nekoliko mjeseci, nije skinuta oznaka povjerljivosti te da njegov sadržaj nije dostupan javnosti. Rasprava koja je uslijedila nakon uvodnih napomena pretežitno se odnosila na pritužbe manjinskih predstavnika na netransparentnost rada relevantnih vladinih tijela te na pitanja političkog predstavljanja nacionalnih manjina na različitim razinama odlučivanja, prepreka sa kojima se u svom radu susreću lokalna vijeća nacionalnih manjina, kao i nesprovođenja određenih odredbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u praksi. Kako sadržaj rasprave ne bi ostao tek mrtvo slovo na papiru, u završnom su dijelu konferencije razmotrene i mogućnosti za jačanje suradnje manjinskih organizacija i institucija te nevladinih organizacija u zagovaranju manjinskih prava na različitim razinama.

Održavanjem ove konferencije ujedno je završena provedba programa Prava manjina u praksi u Republici Hrvatskoj 2005.-2008.

Ansambli "Prijatelji iz Brežic" nastupio je na Susretu Slovenaca u Vodicama

PETI SUSRET SLOVENACA

Šibenik - U Šibeniku i Vodicama od 3. do 5. listopada šibensko slovensko društvo "France Prešern" bilo je domaćin petom susretu članova slovenskih društava u Republici Hrvatskoj. Slovenci su u Hrvatskoj većinom organizirani u kulturna društva u okviru kojih djeluju pjevački zborovi, folklorne skupine, umjetničke, foto i planinarske sekcije, tečajevi slovenskog jezika. Trenutno djeluje 14 društava u Zagrebu, Rijeci, Splitu, Šibeniku, Dubrovniku, Puli, Lovranu, Zadru, Karlovcu, Labinu, Osijeku, te tri novoosnovana u Buzetu, Poreču i Varaždinu.

14.TJEDAN HRVATSKIH MANJINA

Zagreb - Četrnaesti Tjedan hrvatskih manjina otvoren je u Zagrebu 5. listopada. Na Tjednu su glazbenim, književnim, kazališnim i drugim programima predstavljene hrvatske autohtone manjine iz Austrije, Italije, Mađarske, Slovačke i Srbije. Na otvorenju Tjedna, kojem je pokrovitelj bio predsjednik RH **Stipe Mesić**, nastupio je Ansambli dr. Ivan Ivančan iz Zagreba te je otvorena multimedijska izložba "Drevni kamen moliških Hrvata" autora **Antonija Sammartina**.

U sklopu Tjedna održani su koncert Folklornog ansambla "Baranja" iz Pečuha, kazališna predstava "Ljubavno pismo" Hrvatskog kulturnog centra "Bunjevačko kolo" iz Subotice, predstavljena je knjiga "Dijalogom kroz stoljeća" **Janje Prodan** iz Pečuha te zbirka pjesama "Pjesme na dva jezika" gradišćanskog pjesnika **Antona Leopolda** i koncert "Zajednički korijeni" Tamburaškog orkestra i zbora Pinkovac.

EUROPSKA KONFERENCIJA PREŽIVJELIH HOLOKAUSTA

Zagreb - U Zagrebu je 11. i 12. listopada održana Europska konferencija preživjelih Holokausta u organizaciji Europske udruge djece koja su preživjela Holokaust i Udruge preživjelih Holokausta u Hrvatskoj. Sudionici su razgledali Zagreb, Memorijalni centra Jasenovac, kao i izložbu o Holokaustu u Hrvatskoj, te dom Lavoslav Schwarz.

U radnom dijelu konferencije dominirala je tema "Židovi u novoj Europi" o kojoj je uvodno izlaganje imala dr. **Karmela Bélinki** iz Helsinkija. Židovi su stoljećima bili dio Europe, naglasila je dr. Bélinki koja smatra da njihov primjer mogu pratiti nove etničke skupine u Europi. Bitno je integrirati se, ali da se pri tome ne izgubi vlastiti identitet. Dr. Bélinki nudi optimistički zaključak da Židovi koji su preživjeli pakao u Europi, moraju sada ujediniti svoje napore da nastave biti dio europske budućnosti, a ne biti samo spomenik jedne izumrle kulture.

Na konferenciji su sudjelovali i **Max Arpels Lezer** predsjednik Europske udruge djece koja

JESTE LI KLIKNULI?

su preživjela holokaust i **Gillian Gold** predsjednica židovskih žena Europe.

SKUP PODUNAVSKIH ŠVABA

Osijek - Njemačka narodnosna zajednica - Zemaljska udruga podunavskih Švaba 10. i 11. listopada organizirali su regionalni susret Nijemaca podunavske regije na kojem su sudjelovati predstavnici njemačke manjine iz Mađarske, Srbije i Hrvatske te predstavnici podupirućih organizacija i zaklada. Cilj je ovakvog polugodišnjeg okupljanja razmjena iskustava u radu na područjima obrazovanja, kulture, manjinskih udruga, medija i turizma, te jače povezivanje njemačkih manjinskih udruga na podunavskom prostoru.

SKUP UKRAJINSKE ZAJEDNICE

Lipovljani - Prva manifestacija Ukrajinske zajednice RH u organizaciji KPD "Karpati" održana je 11. listopada u Lipovljanima. Nastupile su udruge članice Ukrajinske zajednice, a kao gosti nastupili su kanadsko-ukrajinsko humanitarno udruženje "Veselka" iz Trnopolja (BIH) i Makedonski KUD "Krstel Misirkov" iz Zagreba.

SUSRET POLJSKE DIJASPORE

Zagreb - Prvi susret poljske dijaspore u RH u organizaciji PKU "M. Kopernik" održan je 11-12. listopada u prostorijama Matice Hrvatske. Na susretu su bili Poljaci koji žive u Hrvatskoj, ali i potomci poljskih useljenika koji se više enizjašnjavaju kao Poljaci. Zapažene referate na temu "Naše dvije domovine" o nacionalnom identitetu u doba globalizacije pripremile su profesorice s katedre polonistike doc. **Barbara Kryžan-Stanojević** i prof. **Jolanta Sychowska-Kavedžija**.

DAN ZAJEDNICE MAKEDONACA

Zagreb - Dan zajednice Makedonaca u RH pod pokroviteljstvom Savjeta za nacionalne manjine obilježen je na svečanosti 12. listopada u Zagrebu na kojoj su nastupili MKD "Ohridski biser" Zagreb, "Brača Miladinovci" Osijek, MKD "Kočo Racin" Pula, MKD "Ilinden" Rijeka, MKD "Makedonija" Split i MKD "Biljana" Zadar.

ZAVRŠENA "PREMOŠČIVANJA"

Zagreb - UNHCR i Udruga MI iz Splita 14. listopada u Zagrebu su održali završnu prezentaciju projekta "Premoščivanje - izgradnja održivih zajednica u područjima od posebne državne skrbi". Projekt je obuhvatio 10 gradova i općina na područjima posebne državne skrbi (PPDS) (Gračac, Udbina, Kistanje, Karin, Golubić, B. Manastir, Negotslavci, H. Dubica, D. Kukuruzari i Plaški) u kojima su tijekom 2008. g. provedeni lokalni projekti izgradnje zajednice. Projekt je financiran od strane UNHCR-a i Kraljevine Belgije. Projekt je uz osposobljavanje lokalnih zajednica za ekonomski i društveni razvitak, omogućio i rad na preprekama socijalnog i psihološkog karaktera koje onemogućavaju kvalitetniju komunikaciju i suradnju među građanima i organizacijama.

U SABORU M. HORVAT UMJESTO V. STANIMIROVIĆA

Zagreb - Zastupnik Samostalne demokratske srpske stranke (SDSS) **Mile Horvat** je u Hrvatskom saboru 15. listopada položio zastupničku prisegu. On je u saborskim klupama zamijenio predsjednika SDSS-a **Vojslava Stanimirovića** kome je na vlastiti zahtjev - iz osobnih razloga,

Mile Horvat

Zaposlen je od 1985. godine u L.Š.G. "Jelen", a od formiranja "Hrvatskih šuma" radi u Upravi šuma u Osijeku.

U svim mandatima Županijske skupštine Osječko-baranjske županije od 1997. godine biran je za vijećnika ovoga tijela. 2000. godine izabran je za podžupana Osječko-baranjske županije, a 2001. i 2005. godine za zamjenika župana Osječko-baranjske županije. Na parlamentarnim izborima 2007. u XII. izbornoj jedinici za nacionalne manjine bio je zamjenik Vojslavu Stanimiroviću.

"Mi smo u stranci, na moj osobni zahtjev, procijenili da je ovako bolje. Već sam dugo u Saboru, ovo mi je treći mandat, ostvario sam uvjete za saborsku mirovinu i sada se želim više posvetiti jačanju stranke uoči lokalnih izbora", objasnio je Stanimirović svoj odlazak iz Sabora.

ODBOR ZA LJUDSKA PRAVA I NACIONALNE MANJINE PRIHVATIO VLADINO IZVJEŠĆE

Zagreb - Saborski Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina 15. listopada je raspisao vladino Izvješće o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i utrošku sredstava osiguravanih u Državnom proračunu RH za 2007. godinu za potrebe nacionalnih manjina. U raspravi je konstatirano da su tijekom 2007. godine uloženi značajni napor u provođenju Ustavnog zakona, što se ogleda kako u povećanom izdvajanje sredstava u za potrebe nacionalnih manjina tako i ubrojenim aktivnostima koje su Vlada i druga državna tijela poduzela u cilju njegove provedbe. Naglašeno je, međutim, da je još primjetna razlika između normativnih rješenja i prakse. U narednom razdoblju, smatra Odbor, trebalo bi osobitu pozornost posvetiti otklanjanju teškoća u ostvarivanju ovih manjinskih prava:

- **službena uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina**, (smanjuje se broj zahtijeva za dvojezičnim osobnim iskaznicama; još uvijek ima jedinica lokalne samouprave koje nisu riješile pitanje zakonom zajamčene dvojezičnosti; izmiješani su tradicionalni nazivi pojedinih naselja)

- **pristup manjina sredstvima javnog općevanjanja**, (nezadovoljavajući posebno kad su u pitanju elektronički mediji; prisutnost informacija na jeziku i pismu nacionalnih manjina u javnim medijima na većini manjinskih jezika je minimalna)

- **zastupljenost manjina u izvršnim i upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave** (kroz nadzor lokalne samouprave koji je u djelokrugu središnjih tijela državne uprave, u najkraćem roku, utvrditi koje općine, gradovi ili županije nisu ta pitanja uredile svojim normativnim aktima, a na što su po zakonu obvezne, te Odbor traži da se u tom smislu poduzmu potrebni koraci)

kako je naveo - s 15. 10. 2008. godine zamrznut mandat.

Mile Horvat je zamjenik župana Osječko-baranjske županije. Rođen je 1959. u Kneževim Vinogradima. Diplomirao je na Pravnom fakultetu Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku.

- **zastupljenost nacionalnih manjina u tijelima državne uprave i pravosudnim tijelima** (planove prijama u službu, natječaje i imenovanja u okviru pravosudnih tijela i tijela državne uprave trebalo bi kontinuirano pratiti i nadzirati njihovu realizaciju)

- **ostvarivanje uloge vijeća i predstavnika nacionalnih manjina sukladno Ustavnom zakonu** (u kojoj su mjeri vijeća koristila svoje pravo da predlažu mjere za unaprjeđivanje položaja nacionalnih manjina; u kojoj su mjeri bila uključena u rad tijela lokalne samouprave; posebno analizirati situaciju svakog vijeća; nastaviti s edukacijom i vijeća i predstavnika lokalne samouprave)

- **nastavak intenzivne aktivnostiza ostvarivanje Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća uključivanja Roma 2005.-2015.**

Ocjeno je iznimno značajnim što je formiran poseban Odjel za nacionalne manjine u okviru Središnjeg državnog ureda za upravu u čijem su djelokrugu poslovi koji se odnose na manjinske izbore i izbore za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina, nadzor nad statutima općina, gradova i županija u dijelu koji se odnosi na manjinska prava, te praćenje zapošljavanja pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave i lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Odbor je upozorio da u pojedinim medijima, te na javnim priredbama još uvijek ima slučajeva iskazivanja govora mržnje, najčešće upravo prema pripadnicima pojedinih nacionalnih manjina, ali da pri tome nema svaki puta pravovremene i energetske osude takvih pojava od strane nadležnih tijela.

Odbor je uz 7 glasova "za" i 3 suzdržana predložio Hrvatskome saboru da donese zaključak po kojem prihvaća vladino Izvješće o provođenju Ustavnog zakona, te da zaduži Vladu Republike Hrvatske "da izvješće o provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina za naredno razdoblje pripremi sukladno primjedbama i prijedlozima iznijetim u raspravi, na način da ocijeni ostvarene rezultate, te, uz prethodnu analizu uzroka neprovođenja pojedinih zakonskih odredbi, predloži mjere za otklanjanje teškoća uočenih u njegovoj provedbi".

ZAPOŠLJAVANJE ROMA

Varaždin - U Varaždinu su se 17. listopada na seminaru "Upoznavanje poslodavaca s poticajnim mjerama zapošljavanja" okupili suradnici na projektu REI - Roma Employment Initiative (Inicijativa za zapošljavanje Roma) i predstavnici varaždinske metalske industrije.

U Varaždinskoj županiji u programu osposobljavanja za sakupljanje i recikliranje starog željeza, te za švelju i tesara sudjeluje 30 Roma, a do sada je zaposlen tek jedan. Područni ured Zavoda za zapošljavanje u Varaždinu u svojoj evidenciji ima 157 nezaposlenih Roma, a ovakvi programi omogućuju Romima da steknu određena znanja i vještine te da se lakše zapošljavaju, istaknula je na seminaru pročelnica varaždinskog Zavoda za zapošljavanje **Jasenska Hutinski**.

"Sami moramo poraditi na razbijanju stereotipa o Romima kao neradnicima", istaknuo je predsjednik Udruge Romi za Rome **Bajro Bajrić**. Projekt REI sufinancira se iz programa "PHARE 2005", a za njegovu realizaciju Udruga Romi za Rome Hrvatske je od EU dobila 96 tisuća eura.

BIŠKUPIĆ S AMERIČKIM MINISTROM ZA HOLOKAUST

Zagreb - Ministar kulture **Božo Biškupić** sastao se 19. 10. s **Christianom Kennedym**, izaslanikom State Departamenta za pitanje Holokausta, i s njime razgovarao povratu nacionalizirane židovske imovine te o skrbi o židovskim grobljima u Hrvatskoj, priopćilo je Ministarstvo kulture. Biškupić je na sastanku istaknuo važan segment spomeničkih cjelina koje pomaže Ministarstvo kulture sukladno sporazumu između hrvatske i američke vlade o zaštiti i očuvanju određenih kulturnih dobara, a kojim se regulira i zaštita kulturne baštine Židova u RH. Kennedy je naglasio je važnost potrebe da židovske zajednice djeluju u cjelini te izrazio želju za izgradnjom židovske sinagoge u Zagrebu u skorije vrijeme, što je podržao i ministar Biškupić.

500 GODINA OD ROĐENJA TRUBARA

Zagreb - Vijeće slovenske nacionalne manjine Grada Zagreba upriličilo je multimedijску izložbu u povodu 500. godišnjice rođenja Primoža Trubara, oca slovenske književnosti. Otvarajući izložbu, 21. 10. u Slovenskom domu u Zagrebu, slovenski veleposlanik u RH **Milan Orožen Adamič** podsjetio je da je slovenska Vlada proglasila 2008. Godinom Primoža Trubara te naglasio 500 godina stare veze Hrvatske i Slovenije upravo kroz djelovanje Primoža Trubara u hrvatskoj tiskari u Urachu. Predsjednik vijeća **Darko Šonc** je kazao da taj multimedijški događaj posjetitelje vodi u 16. stoljeće, doba reformacije i Trubarevo doba, pružajući im, uz informacije, mogućnost da sami otisnu tekst na putujućoj tiskari majstora Janeza s kopijom Guttembergove preše, slušaju renesansnu glazbu i kušaju delicije toga vremena. Na svečanosti su nastupili gudači i plesači iz skupine Capella Carniola iz Škofje Loke.

ZA MANJINE 131 MILIJUN KUNA

Zagreb - Prilikom rasprave o radu Vijeća za elektroničke medije na saborskom Odboru za medije 21. 10. predstojnica Vladina Ureda za nacionalne manjine **Milena Klajner** istaknula je da su prava manjina u Hrvatskoj na najvišoj mogućoj razini, te je navela da je lani za ostvarivanje programa nacionalnih manjina izdvojeno 131,5 mln. kuna, što je za 55 posto više nego u 2006. Čak 180 posto više novca izdvojeno je za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne samouprave, rekla je Klajner.

KULTURNI CENTAR RUSINA I UKRAJINACA

Vukovar - Vukovarska gradonačelnica **Zdenka Buljan** i predsjednik Saveza Rusina i Ukrajinaca Republike Hrvatske **Slavko Burda** 21. 10. su potpisali ugovor kojim je grad Vukovar dao pravo Savezu da na gradskom zemljištu u ulici Vijeća Europe izgradi Kulturni centar.

Radovi na izgradnji Kulturnog centra Saveza Rusina i Ukrajinaca RH u Vukovaru trebali bi početi iduće godine, a stajali bi više od 6 milijuna kuna. U sklopu budućeg centra nalazit će se velika višenamjenska dvorana, te muzejski i izložbeni prostor, a u vanjskom dijelu etno-park.

Na području Vukovarsko-srijemske županije živi oko 3000 pripadnika rusinske i ukrajinske manjine od ukupno oko 5000 Rusina i Ukrajinaca koliko ih živi u Hrvatskoj.

Gradonačelnica Zdenka Buljan je izjavila kako je Vukovar grad koji želi razvijati zajedništvo s nacionalnim manjinama.

SEMINAR ZA ROMSKE SURADNIKE

Varaždin - U Varaždinu je 21. i 22. 10. održan dvodnevni seminar za tridesetak romskih suradnika-pomagača u procesu nastave u školama, u sklopu projekta PHARE, s ciljem uključivanja Roma u društvo i podizanja kvalitete njihova obrazovanja. Seminar se provodi u organizaciji Sveučilišta za obuku nastavnika finskog grada Jyväskylä, a pod vodstvom **Tarje Sward -Ylilehto**. Seminar je usmjeren na područja komunikacijskih vještina i nenasilnog rješavanja sukoba, područja antidiskriminacije i socijalne inkluzije, razvoja predvještina, organizacijskih kompetencija, informatičke pismenosti i suradnje s roditeljima i lokalnom zajednicom. Projekt završava krajem godine, a nakon toga briga o suradnicima-pomagačima trebala bi postati dio sustava Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

SKUP O NJEMAČKOM JEZIKU

Osijek - Njemačka narodnosna zajednica - Zemaljska udruga Podunavskih Švaba u Hrvatskoj iz Osijeka u suradnji s Odjelom za germanistiku Filozofskog fakulteta Zagreb organizirala je od 23. do 25. 10. međunarodni znanstveni skup pod nazivom "Njemački jezik u jugoistočnoj i srednjoj Europi: Mijene komunikacijskih paradigmi". Na skupu u Osijeku okupilo se više od 20 vrhunskih znanstvenika-germanista iz Austrije, Njemačke, Mađarske, Srbije i Hrvatske. Tom prigodom predstavljena je i knjiga "Essekerski rječnik" autora prof.dr.sc. **Velimira Petrovića** u izdanju Filozofskog fakulteta u Zagrebu i Njemačke narodnosne zajednice.

KOMPJUTERI ZA DJECU U CAPRAŠKIM POLJANAMA

Zagreb - U povodu 63. godišnjice organizacije Ujedinjenih naroda, 24. listopada, agencije UN-a sa sjedištem u Zagrebu donirale su 80 rabljenih računala nizu ustanova među kojima je i društveni dom u romskom naselju Capraške Poljane pokraj Siska za doprinos izjednačavanju obrazovnih mogućnosti romske djece.

UGOVOR VLADE I BET ISRAELA

Zagreb - Ugovor o pitanjima od zajedničkog interesa potpisan je 24. listopada između hrvatske Vlade i Židovske vjerske zajednice Bet Israel. Ugovor je u ime hrvatske Vlade potpisao **Božo Biškupić**, ministar kulture i predsjednik Komisije za odnose s vjerskim zajednicama, a u ime Židovske vjerske zajednice Bet Israel glavni rabin **Kotel Da-Don**, izvijestila je vladina Komisija za odnose s vjerskim zajednicama.

"STOP RASIZMU"

Varaždin - U sklopu programa PHARE - Stop rasizmu, koji se diljem Europe provodi od 16. 10., u Varaždinu je 28. listopada odigrana nogometna utakmica između reprezentacija Roma Hrvatske i Slovenije. "Stop rasizmu" sudionici utakmice su poručili navijačima, ali i svim građanima Hrvatske i Slovenije. "Naš moto je fair-play prije svega. Zajedničkom utakmicom željeli smo ukazati na nužnost međusobnog poštivanja i uvažavanja prava, ne samo romske, već svih manjina" rekao je izbornik romske reprezentacije Hrvatske **Tofko Toti Dedić**. Dedić je istaknuo je osnivanje Europske reprezentacije Roma, a najavljena je i skora utakmica u Bruxellesu u sklopu promocije te reprezentacije. U Varaždinu je hrvatska romska reprezentacija pobijedila slovensku 5:3.

Izložba o brigadi "Jan Žiška" (Foto: Jednota)

OBLJETNICA BRIGADE "JAN ŽIŠKA"

Daruvar - Obilježena je 65. obljetnica osnutka partizanske brigade Čeha i Slovaka Jan Žiška z Trocnova. Na svečanosti 27. 10. **Vjenceslav Herout** je istakao da je tijekom rata brigadom prošlo gotovo 3.500 boraca, ranjeno ih je bilo 800-njak, a poginulo ih je 700. Svečanu je akademiju priredila daruvarska udruga antifašističkih boraca u kojoj je i 14 preživjelih sudionika brigade. U spomen na sudionike narodno-oslobodilačke borbe i pripadnike brigade Jan Žiška iz Trocnova priređena je i izložba o njoj.

POVJERENSTVO ZA PRAĆENJE NACIONALNOG PROGRAMA ZA ROME

Čakovec - Povjerenstvo za praćenje provedbe Nacionalnog programa održalo je 29. 10. sjednicu pod predsjedanjem potpredsjednice Vlade **Jadranke Kosor**. Povjerenstvo je izvješćeno o pripremama za provođenje građevinske komponente Projekta podrške Romima PHARE 2005. koje je počelo u veljači u romskom naselju Parag u Općini Nedelišće. Na sjednici je prihvaćeno i izvješće o pripremama za provođenje Projekta podrške Romima PHARE 2006. te izvješće o programu IPA 2008. za koji su kandidirana romska naselja Sitnice u Murskom Središću i Orehovica. Povjerenstvo je donijelo odluku o financijskoj pomoći općini Nedelišće od 100.000 kuna za odvoz komunalnog otpada, Murskom Središću 100.000 kuna za odvodnju oborinskih voda u naselju Sitnice, Sisku 30.000 kuna za sufinanciranje prijevoza romske djece u predškolu, a HVIDRI Zaprešić 40.000 kuna za provođenje projekta Program socijalnog uključivanja tamošnjih Roma. Donijeta je i odluka o pomoći nizu pojedinaca.

STINA
news agency

izdavač: STINA d.o.o. Split
Šetalište Bačvice 10, 21000 SPLIT, Croatia
tel/fax: ++385/21/321-421, 488-936, 488-945
e-mail: stina@zamir.net & stina@st.hinet.hr
internet: www.stina.hr
direktor: Goran Vežić
glavni urednik: Stojan Obradović

Manjinski forum

ISSN: 1334-7969

Tisak: ARAK, Omiš

